

COL·LECCIÓ ESPECIAL: Biblioteca de la Casa d'Osuna

La Biblioteca de la Casa d'Osuna és considerada la biblioteca particular més important d'Espanya del segle XIX. Fou creada l'any 1786 per Pedro de Alcántara Téllez-Girón Pacheco, IX duc d'Osuna. L'origen del llinatge es remunta als segles XV i XVI, però no és fins aquesta data que va ser creada amb la intenció d'esdevenir una institució pública, tot i que les fonts no són concloents en aquest punt. Exceptuant el període de tancament entre 1808 i 1835, la col·lecció es veu incrementada durant tota la seva història a través de compres, herències i donatius, i molt especialment amb la incorporació de les biblioteques de María Josefa Alonso y Pimentel y de Borja, de la Casa de Benavente, i de la Casa del Infantado al segle XIX. La biblioteca es caracteritzava pel seu caràcter multidisciplinari, amb manuscrits i impresos procedents dels diferents tallers i impremtes europeus.

El seu final ve provocat per la fallida econòmica del XII duc, Mariano Téllez-Girón. Així, el 1884 es formula la llei promoguda, entre altres, pel congressista Marcelino Menéndez Pelayo, per tal que l'estat adquireixi la col·lecció.

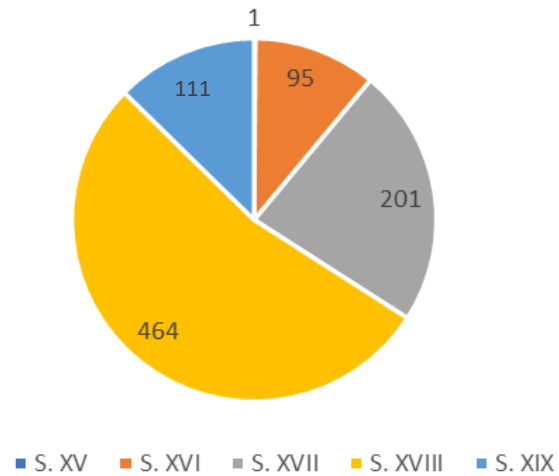
En aquest moment la col·lecció comptava amb més de 32.500 edicions impreses, més de 660 fullets i uns 2.770 manuscrits, a més de multitud de papers varis. S'estableix que els manuscrits es queden a la Biblioteca Nacional d'Espanya, així com els impresos que hi manquen. Els llibres de dret, història constitucional i matèries afins aniran a les biblioteques del Senat i del Congrés i la resta es repartiran per biblioteques públiques i provincials espanyoles. Entre aquestes últimes hi ha 10 biblioteques, entre les quals la Biblioteca de la Universitat de Barcelona ocupa el primer lloc en nombre d'edicions rebudes.

Segons les llistes conservades a l'Arxiu Històric de la UB de llibres i fullets enviades des de la Direcció General d'Instrucció Pública a la Universitat de Barcelona, la nostra universitat va rebre 989 obres en 2.290 volums i 252 fullets.

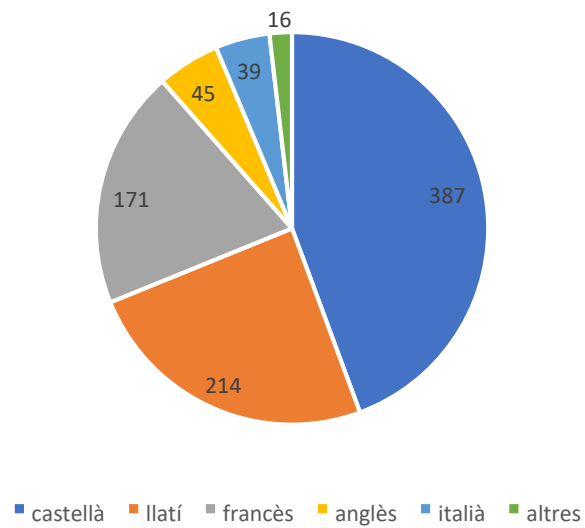
Actualment, hi ha 872 obres catalogades en 1.890 volums, de les quals 827 són impreses anteriorment al 1821, en 1.784 volums. Entre elles es troben [dos manuscrits](#), [un incunable](#), [9 títols de revista](#) i [21 fullets](#). Per tant, encara falten per identificar la majoria de fullets i 139 obres. Per poder copsar la naturalesa de la col·lecció es presenten tres gràfics segons segles, llengües i països d'impressió:

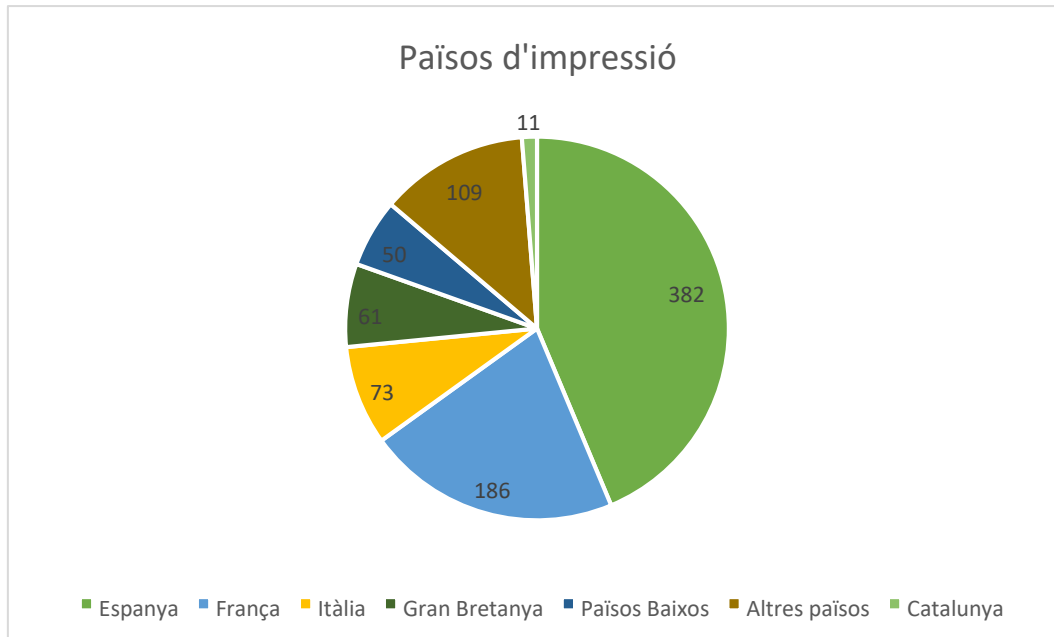

Segles

Llengües

Un gruix important de les obres inclouen gravats, tant xilogràfics com calcogràfics. Destaquem dues edicions d'especial importància: [*L'académie de l'espée*](#) de gran format i amb 33 bifolis amb gravats calcogràfics i [*La Conjuració de Catilina i la Guerra de Jugurta*](#) impresa per Joaquin Ibarra, considerat un dels llibres més bells espanyols del segle XVIII.

Un percentatge important dels volums presenta una enquadernació en pell jaspada amb el superlibris daurat amb l'escut de la Casa, imatge identificativa de la col·lecció especial.

Pel que fa a les marques de propietat de la col·lecció, queden recollides a la base de dades [Antics posseïdors](#) i són ben variades: superlibris daurats, signatures topogràfiques antigues manuscrites o en etiquetes, segells humits i ex-dono auctoris. N'hi ha una que identifica el conjunt de la col·lecció, amb l'entrada de [Osuna \(Família : 1562- \)](#). I altres identifiquen les subcol·leccions: [Infantado \(Família : 1475- \)](#), [Benavente, María Josefa Alonso Pimentel y Borja, condesa-duquesa de, 1752-1834](#), [Osuna, Pedro de Alcántara Téllez Girón y Pacheco, duque de, 1755-1807](#), [Infantado, Pedro Alcántara de Toledo, duque del, 1773-1841](#) i [Osuna, Mariano Téllez Girón y Beaufort, duque de, 1814-1882](#).

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

CRAI Biblioteca
Fons Antic

CRAI

Centre de Recursos per a
l'Aprenentatge i la Investigació

Des de cada entrada de la base de dades [Antics posseïdors](#) es presenten les imatges de les marques de propietat i les dades de cadascuna de les col·leccions, així com l'enllaç al Cercabib Fons antic per les obres anteriors a 1820.